

USTAWA

z dnia 3 kwietnia 1993 r.

o normalizacji.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa zasady prowadzenia i organizacji działalności normalizacyjnej oraz zasady opracowywania i stosowania Polskich Norm.

2. Ustawa nie reguluje spraw związanych z opracowywaniem innych niż Polskie Normy dokumentów normalizacyjnych przez podmioty gospodarcze, stowarzyszenia i jednostki organizacyjne.

3. Przepisów ustawy nie stosuje się do normatywów — wskaźników pracy, płac, zaspokajania potrzeb, zużycia surowców, materiałów, paliw i energii, ubytków naturalnych, zaopatrzenia i obrotu oraz kosztorysowych i urbanistycznych.

Art. 2. Ilekroć w przepisach ustawy jest mowa o:

- 1) działalności normalizacyjnej — rozumie się przez to działalność zarówno krajową, jak i w ramach współpracy międzynarodowej i regionalnej, obejmującą:

- a) określanie stanu i kierunków rozwoju normalizacji,
 - b) prace badawczo-rozwojowe dotyczące podstaw i metod działalności normalizacyjnej,
 - c) prace związane z programowaniem, planowaniem oraz opracowywaniem, opiniowaniem, uzgadnianiem norm i ich zmian, zwane dalej „pracami normalizacyjnymi”,
- 2) wyrobach — rozumie się przez to również ich części, podzespoły, zespoły, surowce, materiały, paliwa, produkty rolnictwa, leśnictwa i morskie, środki spożywcze, używki i substancje dodatkowe, opakowania, przedmioty użytku, a także obiekty budowlane i ich części w rozumieniu prawa budowlanego,
 - 3) podmiotach gospodarczych — rozumie się przez to podmioty prowadzące działalność gospodarczą na podstawie odrębnych przepisów.
- 2) osoby reprezentujące organizacje gospodarcze, naukowe, techniczne i społeczne, w tym związki zawodowe i organizacje konsumenckie — w liczbie 14,
 - 3) przewodniczący Normalizacyjnych Komisji Problematycznych — w liczbie 5.

3. Prezesa Komitetu powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów.

4. Zastępców Prezesa i Sekretarza Komitetu powołuje i odwołuje, na wniosek Prezesa Komitetu, Prezes Rady Ministrów.

5. Członków Komitetu powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów, w zakresie ust. 2 pkt 1 i 2 — na wniosek właściwych organów instytucji i organizacji, a w zakresie ust. 2 pkt 3 — na wniosek Prezesa Komitetu.

6. Kadencja członków Komitetu trwa 4 lata.

Art. 7. 1. Do zakresu działania Komitetu należy organizowanie i prowadzenie działalności normalizacyjnej zgodnie z potrzebami kraju, w szczególności:

- 1) określanie stanu i kierunków rozwoju działalności normalizacyjnej,
- 2) ustalanie programów i planów prac dotyczących projektów Polskich Norm z wykorzystaniem rezultatów międzynarodowej i regionalnej współpracy normalizacyjnej, w powiązaniu z planami prac badawczo-rozwojowych po rozpatrzeniu wniosków i zasięgnięciu opinii zainteresowanych ministrów, kierowników urzędów centralnych i Prezesa Narodowego Banku Polskiego, a także danych dotyczących stosowania norm, uzyskiwanych od podmiotów gospodarczych,
- 3) prowadzenie prac dotyczących podstaw i metod działalności normalizacyjnej,
- 4) opracowywanie projektów Polskich Norm.

2. Ponadto do zadań Komitetu należy:

- 1) organizowanie i nadzór nad publikowaniem i rozpowszechnianiem Polskich Norm,
- 2) sprawy związane z finansowaniem działalności normalizacyjnej i ocena wykorzystania środków na tę działalność,
- 3) organizowanie i prowadzenie szkolenia, promocja i informacja o normach i normalizacji w kraju i za granicą, poradnictwo, w tym również w zakresie normalizacji zakładowej, wydawanie czasopism i innych fachowych publikacji z zakresu normalizacji.

3. Komitet ustanawia Polskie Normy na wniosek Normalizacyjnych Komisji Problematycznych oraz oznacza je numerem i symbolem „PN” na zasadzie wyłączności.

4. Komitet reprezentuje interesy państwa w międzynarodowych i regionalnych organizacjach normalizacyjnych, uczestniczy w ich pracach oraz występuje za granicą w sprawach dotyczących normalizacji.

5. Przy wykonywaniu swoich zadań Komitet współpracuje z zainteresowanymi ministrami, w szczególności w sprawach:

- 1) związanych z wprowadzaniem obowiązku stosowania Polskich Norm,
- 2) prac normalizacyjnych prowadzonych przez organizacje międzynarodowe i regionalne inne niż normalizacyjne, w których interesy państwa reprezentują właściwi ministrowie.

Art. 8. 1. Komitet podejmuje uchwały na posiedzeniach plenarnych, którym przewodniczy Prezes Komitetu.

Rozdział 2

Polskie Normy

Art. 3. 1. Polskie Normy są normami krajowymi, oznaczanymi symbolem „PN”.

2. Polskie Normy określają wymagania, metody badań oraz metody i sposoby wykonywania innych czynności, w szczególności w zakresie:

- 1) bezpieczeństwa pracy i użytkownika oraz ochrony życia, zdrowia, mienia i środowiska, z uwzględnieniem potrzeb ludzi niepełnosprawnych,
- 2) podstawowych cech jakościowych wspólnych dla asortymentowych grup wyrobów, w tym właściwości techniczno-użytkowych surowców, materiałów, paliw i energii powszechnie stosowanych w produkcji i obrocie,
- 3) głównych parametrów, typoszeregów, wymiarów przyłączeniowych i innych charakterystyk technicznych związanych z klasyfikacją rodzajową i jakościową oraz zamiennością wymiarową i funkcjonalną wyrobów,
- 4) projektowania obiektów budowlanych oraz warunków wykonania i odbioru, a także metod badań przy odbiorze robót budowlano-montazowych,
- 5) dokumentacji technicznej.

3. Polskie Normy określają ponadto powszechnie używane pojęcia, nazwy, oznaczenia i symbole w zakresie, o którym mowa w ust. 2, a także metody prowadzenia działalności normalizacyjnej oraz badań i certyfikacji.

Rozdział 3

Polski Komitet Normalizacyjny

Art. 4. 1. Tworzy się państwową jednostkę organizacyjną pod nazwą Polski Komitet Normalizacyjny, zwaną dalej „Komitetem”.

2. Komitet jest organem kolegialnym podległym Prezowski Rady Ministrów.

Art. 5. Komitet jest jednostką budżetową działającą na zasadach określonych przepisami prawa budżetowego.

Art. 6. 1. W skład Komitetu wchodzi: Prezes, zastępcy Prezesa, Sekretarz oraz członkowie.

2. Członkami Komitetu są:

- 1) osoby reprezentujące naczelne organy administracji państwowej, w tym odpowiedzialne za bezpieczeństwo pracy, ochronę zdrowia oraz środowiska — w liczbie 6,

2. Komitet podejmuje uchwały w sprawach dotyczących w szczególności:

- 1) określania stanu i kierunków rozwoju działalności normalizacyjnej,
- 2) programów i planów prac normalizacyjnych,
- 3) powoływania Normalizacyjnych Komisji Problemowych,
- 4) upoważnień do prowadzenia działalności normalizacyjnej jednostek organizacyjnych, o których mowa w art. 14 ust. 1,
- 5) rozbieżności stanowisk Normalizacyjnych Komisji Problemowych, zwłaszcza dotyczących postanowień Polskich Norm,
- 6) udziału Polski w międzynarodowej i regionalnej współpracy normalizacyjnej,
- 7) finansowania działalności normalizacyjnej i oceny wykorzystania środków na tę działalność,
- 8) ocen działalności Biura Komitetu i Normalizacyjnych Komisji Problemowych.

Art. 9. 1. Prezes Komitetu kieruje jego pracą i reprezentuje Komitet na zewnątrz.

2. Prezes Komitetu współdziała z Ministrami Spraw Zagranicznych oraz Współpracy Gospodarczej z Zagranicą w realizacji polityki państwa w ramach udziału Polski w międzynarodowej i regionalnej współpracy normalizacyjnej, prowadzonej w organizacjach międzynarodowych i regionalnych.

Art. 10. 1. Prezes Komitetu może powołać Radę Techniczną jako organ opiniotwórczo-doradczy.

2. Skład, zakres i sposób działania Rady określi statut nadany przez Prezesa Komitetu.

Art. 11. Komitet wykonuje swoje zadania poprzez Biuro Komitetu oraz Normalizacyjne Komisje Problemowe.

Art. 12. 1. Biurem Komitetu kieruje Prezes Komitetu.

2. Do podstawowych zadań Biura należą:

- 1) realizacja uchwał Komitetu oraz przygotowywanie wniosków i projektów na posiedzenia Komitetu, w szczególności dotyczących potrzeb rozwoju i koordynacji działalności normalizacyjnej w kraju, a także projektów programów i planów prac normalizacyjnych,
- 2) współpraca z Normalizacyjnymi Komisjami Problemowymi i jednostkami, o których mowa w art. 13 i 14, zwłaszcza w zakresie przygotowywania projektów Polskich Norm do ustanowienia zgodnie z regułami prac normalizacyjnych,
- 3) prowadzenie prac dotyczących podstaw działalności normalizacyjnej,
- 4) przeprowadzanie ankiety powszechnej, o której mowa w art. 16 ust. 2,
- 5) organizowanie prac normalizacyjnych prowadzonych w kraju, w tym wynikających z uczestnictwa w działalności międzynarodowych i regionalnych organizacji normalizacyjnych,
- 6) publikowanie, rozpowszechnianie i promocja Polskich Norm oraz innych publikacji Komitetu,
- 7) gromadzenie i rozpowszechnianie informacji o normach i normalizacji w kraju i za granicą,
- 8) organizowanie i prowadzenie szkolenia oraz poradnictwa w zakresie działalności normalizacyjnej.

Art. 13. 1. Do prowadzenia działalności normalizacyjnej w określonych zakresach tematycznych, z uwzględnieniem potrzeb całej gospodarki, Komitet powołuje Normalizacyjne Komisje Problemowe składające się ze specjalistów z zakresu tematyki powierzonej tym komisjom, zwłaszcza ze sfery:

- 1) nauki i techniki,
- 2) ochrony życia, zdrowia, mienia i środowiska,
- 3) użytkowania i konsumpcji,
- 4) produkcji i handlu.

2. Do podstawowych zadań Normalizacyjnych Komisji Problemowych w powierzonych im zakresach tematycznych należą:

- 1) programowanie i planowanie prac normalizacyjnych w powiązaniu z planami prac badawczo-rozwojowych oraz z zadaniami wynikającymi z międzynarodowej i regionalnej współpracy normalizacyjnej,
- 2) opracowywanie projektów Polskich Norm, zgodnie z potrzebami społeczno-gospodarczymi i z uwzględnieniem interesów konsumentów i użytkowników,
- 3) udział w międzynarodowej i regionalnej współpracy normalizacyjnej w zakresie ustalonym przez Komitet oraz wykorzystywanie w Polskich Normach wyników tej współpracy,
- 4) ocena aktualności, poziomu i stanu stosowania Polskich Norm oraz przedstawianie Komitetowi odpowiednich wniosków.

3. Sekretariaty Normalizacyjnych Komisji Problemowych prowadzi Komitet.

4. Prowadzenie sekretariatów, o których mowa w ust. 3, Komitet może powierzać w drodze umowy innym jednostkom organizacyjnym.

5. Przewodniczącym, zastępcom przewodniczących i sekretarzom Normalizacyjnych Komisji Problemowych Prezes Komitetu może przyznać ryczałt miesięczny, a członkom tych komisji wynagrodzenie za udział w posiedzeniach. Wysokość ryczałtu i wynagrodzenia Prezes Komitetu ustala w porozumieniu z Ministrem Finansów.

6. Tryb, organizację i szczegółowy zakres działania Normalizacyjnych Komisji Problemowych określa Prezes Komitetu.

Art. 14. 1. Do prowadzenia działalności normalizacyjnej w określonych zakresach tematycznych, z uwzględnieniem potrzeb całej gospodarki, Komitet może upoważnić:

- 1) podmioty gospodarcze,
- 2) jednostki badawczo-rozwojowe,
- 3) stowarzyszenia naukowo-techniczne,
- 4) organizacje reprezentujące konsumentów,
- 5) placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk oraz katedry i instytuty szkół wyższych.

2. Komitet powołuje w tych jednostkach Normalizacyjne Komisje Problemowe.

3. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, z określeniem zakresu zadań, następuje w drodze umowy.

Art. 15. 1. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres działania Komitetu oraz zasady jego współdziałania z naczelnymi i centralnymi organami administracji państwowej.

2. Prezes Rady Ministrów określi w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb i organizację działalności Komitetu, a także szczegółowy zakres spraw wymagających uchwał Komitetu, o których mowa w art. 8 ust. 2,
- 2) szczegółowy zakres spraw należących do kompetencji Prezesa Komitetu,
- 3) zasady wynagradzania Prezesa Komitetu, zastępców Prezesa i Sekretarza Komitetu.

3. Minister Pracy i Polityki Socjalnej ustali zasady wynagradzania pracowników Biura Komitetu.

4. Prezes Komitetu określi organizację oraz zakres czynności Biura Komitetu.

Rozdział 4

Działalność normalizacyjna

Art. 16. 1. Projekty Polskich Norm, opracowywane zgodnie z programami i planami prac normalizacyjnych, są przedstawiane do opinii konsumentom, użytkownikom, odbiorcom, producentom i wykonawcom lub zrzeczającym ich organizacjom, a także właściwym organom kontroli i nadzoru.

2. Projekty Polskich Norm poddawane są powszechnej ankiecie poprzez podawanie do publicznej wiadomości tytułów, terminów zakończenia ankiety oraz miejsca i sposobu udostępniania zainteresowanym treści projektów.

3. Projekty Polskich Norm powinny uwzględniać postanowienia norm międzynarodowych i regionalnych w zakresie wynikającym z potrzeb państwa, związanych ze współpracą gospodarczą, a zwłaszcza wymianą towarową z zagranicą.

4. Projekty Polskich Norm są opracowywane, opiniowane i uzgadniane w sposób określony w Polskich Normach ustalających metody działalności normalizacyjnej.

5. Polskie Normy, o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 1, powinny uwzględniać graniczne wartości wymagań regulowanych tymi normami, określone w aktach prawnych powszechnie obowiązujących.

6. Komitet ustanawia Polskie Normy na wniosek właściwej Normalizacyjnej Komisji Problemowej, uwzględniając potrzeby bezpieczeństwa pracy i użytkownika oraz ochrony życia, zdrowia, mienia i środowiska, w tym dopuszczalne graniczne wartości, o których mowa w ust. 5, ochronę konsumenta i użytkownika, a także zobowiązania państwa wynikające ze współpracy międzynarodowej.

7. Wnioski o wprowadzenie zmian do Polskich Norm zgłasza się bezpośrednio do Komitetu.

Art. 17. Zamawiający prace badawczo-rozwojowe finansowane lub dofinansowywane z budżetu zapewnia wykonanie stosownych prac normalizacyjnych, jeżeli wyniki tych prac badawczo-rozwojowych są przewidziane do wdrożenia w gospodarce i dotyczą zagadnień podlegających unormowaniu w Polskich Normach.

Art. 18. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia i organizacji działalności normalizacyjnej związanej z obronnością i bezpieczeństwem państwa oraz rodzaje dokumentów normalizacyjnych dotyczących tej problematyki, a także zasady i tryb opracowywania, ustanawiania i stosowania tych dokumentów.

Rozdział 5

Stosowanie norm

Art. 19. 1. Stosowanie Polskich Norm jest dobrowolne, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. Ministrowie w sprawach należących do zakresu ich działania i po uzyskaniu opinii lub na wniosek Komitetu mogą, w drodze rozporządzenia, wprowadzić obowiązek stosowania Polskiej Normy, gdy dotyczy ona w szczególności:

- 1) ochrony życia, zdrowia, mienia, bezpieczeństwa pracy i użytkownika,
- 2) ochrony środowiska,
- 3) wyrobów zamawianych przez organy państwowe.

3. Stosowanie Polskich Norm jest również obowiązkowe, jeżeli normy te zostaną powołane w ustawach.

4. Obowiązek stosowania, o którym mowa w ust. 2 i 3, dotyczyć może grupy norm, jednej normy lub jej części, a także pełnego lub ograniczonego zakresu jej stosowania.

5. W planach prac normalizacyjnych, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 2, wskazywane są projekty Polskich Norm przewidywanych do obowiązkowego stosowania.

Art. 20. 1. Zgodność wyrobu z wymaganiami Polskiej Normy może być potwierdzona:

- 1) deklaracją zgodności, wydaną na własną odpowiedzialność przez producenta,
- 2) znakiem zgodności w rozumieniu ustawy o badaniach i certyfikacji.

2. Wymagania stawiane deklaracji, o której mowa w ust. 1 pkt 1, określają Polskie Normy.

3. Właścicielem znaku zgodności z Polską Normą, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, jest Polski Komitet Normalizacyjny.

Art. 21. 1. Minister, który wprowadził obowiązek stosowania Polskiej Normy w trybie, o którym mowa w art. 19 ust. 2, może, w drodze decyzji, na wniosek określonego podmiotu gospodarczego, udzielić zezwolenia na odstąpienie od tego obowiązku w całości albo w części, w szczególnych przypadkach uzasadnionych ważnymi względami technicznymi lub gospodarczymi, po uzyskaniu opinii Komitetu.

2. Wniosek o zezwolenie, uzgodniony z zainteresowanymi, o których mowa w art. 16 ust. 1, powinien zawierać uzasadnienie poparte, w miarę potrzeby, wynikami badań oraz dane niezbędne do podjęcia decyzji zgodnie z ust. 3 i 4.

3. W decyzji zezwalającej na odstąpienie od obowiązku stosowania Polskiej Normy określa się warunki, jakie mają być zachowane w związku z udzielonym zezwoleniem, oraz okres ważności lub ilość wyrobów, których zezwolenie dotyczy. Warunki zezwolenia nie mogą spowodować pogorszenia wymagań dotyczących bezpieczeństwa pracy i użytkownika oraz ochrony życia, zdrowia, mienia i środowiska, w szczególności nie mogą dotyczyć obniżenia granicznych wartości wymagań, o których mowa w art. 16 ust. 5.

4. Decyzję w sprawie zezwolenia wydaje się w terminie do 30 dni od daty otrzymania wniosku.

5. Zezwolenie może być, w drodze decyzji, cofnięte w razie naruszenia warunków stanowiących podstawę do jego udzielenia.

Art. 22. Uzyskanie zezwolenia, o którym mowa w art. 21, nie jest wymagane w stosunku do:

- 1) wyrobów wykonanych jednostkowo na indywidualne zamówienia użytkowników, pod warunkiem że zostaną spełnione wymagania dotyczące bezpieczeństwa pracy i użytkownika oraz ochrony życia, zdrowia, mienia i środowiska,
- 2) wyrobów przeznaczonych do wykonywania remontów i napraw innych wyrobów, wprowadzonych do obrotu przed terminem wprowadzenia obowiązku stosowania normy,

- 3) wyrobów przeznaczonych wyłącznie na eksport,
- 4) wyrobów i czynności będących przedmiotem badań naukowych i prac badawczo-rozwojowych oraz przedmiotem prac nad prototypami rozwiązań wynalazczych.

Rozdział 6

Przepisy karne

Art. 23. Osoba odpowiedzialna za działalność produkcyjną lub usługową albo za kontrolę jakości, która nie przestrzega wymagań Polskich Norm, w stosunku do których wprowadzono obowiązek ich stosowania w trybie art. 19 ust. 2 lub 3, bądź też nie zachowuje warunków określonych w decyzji zezwalającej na odstąpienie od obowiązku stosowania norm:

- 1) w produkcji wyrobów przeznaczonych do obrotu oraz przy wprowadzaniu ich do obrotu,
- 2) w obrocie wyrobami do czasu dokonania odbioru przez pierwszego użytkownika lub konsumenta albo do terminu określonego w normie,
- 3) przy wykonywaniu czynności objętych normami
—, podlega karze grzywny.

Art. 24. Osoba odpowiedzialna za działalność produkcyjną lub usługową albo za kontrolę jakości, która dopuszcza do wydania deklaracji zgodności z normą niezgodnie ze sposobem i warunkami ustalonymi na podstawie art. 20

— podlega karze grzywny.

Art. 25. Orzekanie w sprawach o czyny wymienione w art. 23 i 24 następuje w trybie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 26. 1. Dotychczasowe Polskie Normy stają się Polskimi Normami w rozumieniu ustawy.

2. Dotychczasowe normy branżowe mogą być stosowane na zasadzie dobrowolności, chyba że obowiązek ich stosowania wynika z powołania w aktach prawnych ogłoszonych przed dniem wejścia w życie ustawy.

3. Ministrowie mogą do dnia 31 marca 1994 r. wprowadzić, na podstawie art. 19 ust. 2, obowiązek stosowania normy branżowej.

4. Komitet zastąpi normy branżowe, o których mowa w ust. 3, Polskimi Normami najpóźniej do dnia 30 czerwca 1995 r.

Art. 27. 1. Komitet, na podstawie zgłaszanych wniosków lub z inicjatywy własnej, może wycofać normę branżową ze zbioru lub zastąpić normę branżową Polską Normą.

2. Wnioski o wycofanie norm branżowych ze zbioru lub o zastąpienie ich Polskimi Normami zgłasza się bezpośrednio do Komitetu.

Art. 28. Komitet może do dnia 31 grudnia 1994 r. ustanowić Polską Normę, jeżeli przed dniem wejścia w życie ustawy jej projekt został opracowany i uzgodniony w dotychczasowym trybie.

Art. 29. Ustawa nie narusza uprawnień:

- 1) Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej w zakresie jakości środków farmaceutycznych, artykułów sanitarnych i wyrobów techniki medycznej, środków spożywczych, używek i substancji dodatkowych, elementów środowiska, obiektów i materiałów budowlanych, przedmiotów użytku i innych wyrobów mających wpływ na zdrowie człowieka,
- 2) Ministra Przemysłu i Handlu w zakresie uzgadniania Polskich Norm dotyczących jakości paliw i energii, urządzeń i instalacji energetycznych oraz obiektów budowlanych, ich elementów, mających wpływ na poziom zużycia lub strat paliw i energii albo wielkość poboru mocy elektrycznej.

Art. 30. Traci moc ustawa z dnia 27 listopada 1961 r. o normalizacji (Dz. U. Nr 53, poz. 298 i z 1972 r. Nr 11 poz. 83).

Art. 31. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1994 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*